Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція пôдъ ч. 13 улиця Жуліньского.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Реклямацѝи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ: въ Адміністрацѝи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостствахъ на провінцѝи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 100. Недѣля 5 (17) Мая 1891. Рôкъ I.

Добре памятай — лихе забувай!

Єсть у насъ пословиця, котра каже, що: „Добре памятає ся довго, але зле таки найдовше.“ Оно таки дѣйстно такъ єсть, але де? — у людей, що просвѣтою и образованємъ стоять низько, у людей, котрѝ замѣсть руководитись розумомъ дають, щобъ такъ сказати, серцю волю, а прецѣ звѣстна и друга нашѝ пословиця: „Дай серцю волю, заведе въ неволю.“

Отъ такѝ гадки насунулись намъ на голову, коли вчера въ день 3 (15) мая, памятный день знесеня у насъ панщины, роздались зновъ голосы, нагадуючѝ давнѝ, певно сумнѝ, але минувшѝ часы. Було, але ся минуло, и слава за те Богу! Але бо нѣ, у насъ инакше, якъ всюды; намъ завсѣгды годѣ давного лиха забути а трудно памятати и роздумувати о лѣпшôмъ. Певно, що знесенє панщины було великимъ добромъ для нашого народу и годить ся о нѣмъ памятати, але выносити той день ажь до днѣвъ роковыхъ и що року вôдсвѣжувати память о тôмъ лиху, яке минуло ся, здаєсь намъ все таки не конче потрѣбнымъ? Най о тôмъ памятає історія, а она певно о нѣмъ памятає и не забуде про него. Народови дайте вырастати въ свободѣ до свободы и не нагадуйте єму вѣчно, що вôнъ бувъ колись рабомъ, бо зъ того рабства и за сотки лѣтъ не отрясе ся; вѣчно буде рабомъ, коли заєдно будете єму нагадувати, що вôнъ нимъ колись бувъ. Атже и народъ самъ про те лихо вже по найбôльшôй части позабувъ та й не конче о нѣмъ памятає. Старе поколѣнє, що запамятало давнѝ часы панщины, вже майже вымерає, выросло нове на свободѣ а все таки ще не отряслось зовсѣмъ зъ давного лиха, бо росло ще въ згадкахъ сумнои минувшости; може ажь наймолодше а може доперва ажь будучѝ поколѣня почують ся самѝ въ собѣ, але и то лишь тогды, коли имъ не буде ся вѣчно пригадувати, хто були колись ихъ дѣды и прадѣды.

А впрочôмъ щожь таке та панщина? Чи она лишь у насъ була? Зазнали єи и иншѝ народы, але якось имъ не дуже на думцѣ святкувати той день, въ котрôмъ єи у нихъ знесено. Мабуть недалеко зайшли бы були Нѣмцѣ або и другѝ народы, колибъ були що року нагадували собѣ, що були часы, коли они не знали нѣякои свободы, нѣякои пôльги.

Спытайможь себе такъ щиро, що мы хочемо осягнути тымъ щорôчнымъ святкованємъ дня 3 (15) мая, и длячого пôдносимо его ажь до народного свята? Одна на то лишь вôдповѣдь: хочемо заявити вдячнôсть тому хто надавъ свободу нашому народови, хочемо заявити льояльнôсть той державѣ, въ котрôй красша доля засвитала нашому народови. Рѣчь певно красна и добра. Але чи тои вдячности, тои льояльности не можемо вже заявляти въ якійсь иншій способъ, при якôйсь иншôй нагодѣ, якъ лишь при тôй, котра лучить ся зъ сумною згадкою минувшости?

Будьмо однакожь отвертѝ и скажѣмъ собѣ щиро, що въ тôмъ нагадуваню панщины єсть попри заявленє вдячности и льояльности ще инша тенденція, тенденція, котра нинѣ має хиба лишь то значѣнє, щобы вѣчно пôддержувати въ краю якусь, коли вже не ненависть, то нелюбôсть одныхъ противъ другихъ и ставити вѣчно народови высшôсть и низшôсть передъ очи. Єсть то старый способъ уживаный давнѣйшими роками ледви чи въ користь руского народу. Нинѣ чейже вже всѣ мы стали рôвнѝ передъ правомъ а низшôсть и высшôсть перенеслись на зовсѣмъ инше поле, на поле просвѣты и науки, та й тутъ суть ще дуже взглядни, бо зависять лишь вôдъ хвилевыхъ обставинъ та вôдъ дару природы. По щожь морочити народъ згадками сумнои минувшости? Чи вже насъ не стати на иншѝ способы образованя народу, якъ лишь на неґативнѝ? Лишѣмъ отже на боцѣ давный способъ, а выховуймо народъ въ свободѣ до свободы. Що було, то ся минуло и най о тôмъ згадує історія; мы памятаймо о добрôмъ а о лихôмъ забудьмо!

Переглядъ политичный.

Разомъ зъ палатою пословъ вôдрочили ся также и всѣ єи комісіи ажь до 20 с. м. Пôсля вѣденьскихъ ґазетъ займе ся палата пословъ

Маркетанка.

Написавъ Есбе.

Маневръ покôнченый. Заграли трубки, взываючи до повороту зô становищь. По паругодиннôй борбѣ, получили ся ворожѝ таборы. Закомандировано *рутъ:* карабіны уставлено въ *козлы* и сыны Марса поскидавши торністры, тягарѣ та баґажѣ, вôддали ся добре заслуженому вôдпочинкови.

Коло крамарôвъ и маркетанокъ, рухъ найбôльшій. Всьо що жило, кинуло ся до горѣвки, пляцкôвъ и *парокъ*, наповняючи неописанымъ гаморомъ повѣтре. Рекруты и резервісты, сповняють щиро свой обовязокъ, *фундуючи* панамъ капралямъ, фірерамъ и фельдфеблямъ, свому нѣбы то безпосередному начальству, напитокъ и закуску. Я, рѣчь натуральна, вважавъ своимъ обовязкомъ угостити свого шефа, въ особѣ капраля, пана Михайла Дубины.

Мôй Дубина, бувъ то гуцулъ зъ пôдъ Бескиду, плечистый та кремезный якъ медвѣдь карпатскій, зъ чорнымъ повнымъ окомъ и замашистыми грôзными вусами. Лѣта приписанѝ давно вже вôдслуживъ, однакъ не скидавъ мундуру, зъ котрымъ зрôсъ ся, ждавъ и працювавъ на авансъ, зôтхаючи до трохъ звѣздокъ и жовтого паска, якъ гуцулъ до цвѣту папороти въ нôчь на Ивана Купала. Жовнѣръ бувъ зъ него надзвычайный, полковникъ бувъ для него Богомъ, а офіциры що найменше архангелами; служивъ чесно и вѣрно, що не разъ повтарявъ о собѣ зъ гордостію. Въ службѣ неумолимый и суворый, правдивый бичь на рекрута, по службѣ другъ добрый и сердечный братъ. Ну, тай бояли ся єго рекруты, але й любили заразомъ.

Історію полку, въ котрôмъ служивъ звышь десять лѣтъ, знавъ знаменито и часто любивъ єѣ розповѣдати полковымъ говоромъ, мѣшаючи слова чужѝ до рôднои мовы.

Панъ Дубина зволивъ протекціонально частунокъ приняти, выпивъ чарку горѣвки, а втерши жменею замашистѝ вуса, вôдсунувъ зъ чола спôтнѣлу шапку и сказавъ:

— Гей, гей, нема нашои кантинярки, не ма и горѣвки файнои, не ма и *шпирки* товстои до хлѣба, не ма и принуки. За дорогѝ грошѣ дадуть тобѣ свиньства, а ты пий небоже! *Швайнсрай*, тай тôлько!

— А що то за кантинярка, пане капраль?— спытавъ я цѣкавый.

— Етъ, купа булобы говорити.... — махнувъ рукою и попустивъ ременя при боцѣ.

Я купивъ панови капралеви другій келишокъ „свиньства“, котрый вѣдавъ не робивъ єму великого обриджения, бо пильно дививъ ся, щобы маркетанъ налявъ єму повно, выпивъ, а попоѣвши гараздъ, показавъ ся охотнѣйшимъ до балаканки. Поклавши ся въ тѣны и запаливши подане єму циґаро, таку бôльше менше про Зоську кантинярку, розпочавъ історію:

— Бувъ тобѣ при нашôмъ реґіментѣ фельдфебель, добра кажуть людина, (я єго не знавъ, бо якъ *нарокувавъ*, то єго вже не було), а мавъ жѣночку красну якъ ягода, а уцтиву и солодку, хочь до раны прикладай. Дѣтей не мали, може бы и мали, такъ померло неборакови на холеру и полишивъ голубку саму. Зосьцѣ нѣкуди було йти, бо то нѣ хатинки, нѣ дитинки, на службу пôйти не хотѣла, а й маркотно булобъ ѣй безъ реґіменту, до котрого привикла. Тожь призбирала грошенятъ и зробила собѣ кантину.

А що була собѣ баба зухъ и господарна, то й вело ся ѣй несогôрше.

Въ кантинѣ все маєшь повнѣсько, було и гучно и весело, бо то и заговорити знала, посмѣятись и порадити.

Бувало, чоловѣкъ и крайцара при души не має, а зъѣсти було и выпити було, бо все *зборгувала*, а кождый мусѣвъ справедливо вôддати, бо въ друге не дôставъ бы, ще й бѣды напытавъ бы собѣ, бо Зоську любивъ навѣть самъ панъ оберштъ, а й офіциры до кантины часто-густо заглядали.

Скôнчила ся зима, сонечко тепле пригрѣло и Зоська брала свôй кôшь на плечѣ та *маршъ* зъ нами на поле, на *ибунги* и *манебры*, ишла якъ старый жовнѣръ, а якъ сказали: *рутъ*, далѣ же всьо сыпати до Зоськи на горѣвку и перекуску.

Такъ було оно лѣтъ чи мало, и вôдхо-

по лат. Зеленыхъ святахъ справами меншои ваги и ажь въ першихъ дняхъ червня приступить до дебаты надъ прелімінаремъ и переведе еи якъ найскорше, такъ, щобы законъ фінансовый мôгъ бути санкціонованый, закимъ ще теперѣшна провізорія скôньчить ся. Якѝ справы мають бути ще залагодженѝ на теперѣшнôй сесіи, доси не постановлено, але здаесь, що лишь найпильнѣйшѝ, бо засѣданя Рады державнои не можуть довго поза червень потягнути ся.

Вступнѝ роботы до заповѣдженого въ престольнôй бесѣдѣ доповненя львôвского университету медичнымъ выдѣломъ суть вже въ ходѣ. Зô взгляду на то, поставлять польскѝ члены комісіи буджетовои внесене, щобы суму 6.000 зр. призначену въ буджетѣ за 1891 р. на дотацію университетской бібліотеки у Львовѣ, збôльшити о 3.000 зр. отже пôдвысшити на 9.000 зр. Додатокъ сей мае послужити на закупно медичныхъ книжокъ для университетской бібліотеки.

Вчера вôдбуло ся въ Празѣ торжественне вôдкрыте ческои выставы ювилейнои. Выставу вôдкрывъ Е. Выс. Архікн. Кароль Людвикъ промовою, котру выголосивъ по нѣмецки и по чески. Промову Архікнязя приняли всѣ грôмкими окликами: „Слава!“ Цѣле торжество вôдкрытя було одною великою и одушевленою маніфестаціею льоальности вѣрности ческого краю и обохъ живучихъ въ нѣмъ народôвъ для престола и династіи. По вôдкрытю выставы оглядавъ еи Архікнязь въ супроводѣ Архікн. Фердинанда и численныхъ достойникôвъ духовныхъ и свѣтскихъ.

Показуе ся теперь, що чоловѣкъ, котрый допустивъ ся атентату на россійского наслѣдника престола, бувъ приданый царевичеви для его безпечности. Коли вôнъ другій разъ замахнувъ ся на царевича вôдбивъ кн. Юрій грецкій вымѣреный ударь палицею а власнѝ товаришѣ того поліціянта кинулись на него и повалили его на землю.

Французы народъ сангвінічный, вѣрять дуже легко въ то, чого бажають, а коли теперь такъ дуже и на кождôмъ кроцѣ заявляють Россіи якъ найбôльшу дружбу, то лишь длятого, що бажають и зъ еи стороны такихъ самыхъ проявъ и навѣть вѣрять крѣпко въ еи дружбу, хочь неразъ мусять зазнати немилого розчарованя. Таке розчарованє принесла имъ теперь и францускa выстава въ Москвѣ, котрою они думали Богъ знае розентузъязмувати Россіянъ, а въ першôй лініи самыхъ Москвичѣвъ. Они думали, що выстава въ Москвѣ вже запечатае союзъ Россіи зъ Франціею, а тымчасомъ першѝ вѣсти о вôдкрытю выставы минувшого понедѣлка звучать якось не конче привѣтно. Говорено зъ разу, що въ торжествѣ вôдкрытя выставы возьме участь и вел. кн. Сергій, будучій ген.-губернаторъ Москвы; тымчасомъ вел. князь не приѣхавъ, а тымчасовый ген.-губернаторъ Костанда, не дуже дружно обôйшовъ ся зъ Французами. Вôнъ заказавъ не лишь грати Марсіліянку, але заборонивъ устроити и торжественный пиръ, боячись, щобы на нѣмъ не выголошувано якихъ політичныхъ тоастôвъ. Парискій „*Matin*“ каже въ своѣмъ справозданю зъ выставы такъ: „Выстава до половины готова, погоды нема; студѣнь и дощѣ; городы пустѝ.

Пôвурядово заперечують, будь-то-бы правительство италіяньске постановило въ справѣ свого спору зъ Сполучеными Державами пôвнôчнои Америки выслати ноту до державъ. За то розôйшлась чутка, що Италія хоче мирно полагодитись и думае предложити царя на мирового судью въ сѣй справѣ.

Вôдносины мѣжь Швеціею а Норвегіею, суть зъ давенъ давна дуже невôдраднѝ, а теперь стануть мабуть ще горшѝ, коли президентъ шведского кабінету Акергиельмъ, на зборахъ шведскои бôльшости парляментарнои, такъ вôдозвавъ ся: „Дайте менѣ 90 днѣвъ на вправы для войска, а тогды поговоримо зъ Норвежцями по шведски“. Въ Норвегіи выкликали тѝ слова велике обуренє и всѣ стали домагати ся димісіи Акергиельма. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей, подавъ ся вôнъ дѣйстно вже до димісіи, а президентомъ кабінету мае стати теперѣшный міністеръ фінансôвъ Ессенъ.

Новинки.

— **Конкурсъ.** Рада шкôльна окружна въ Косовѣ розписала конкурсъ на посаду старшого учителя въ 4-клясовôй мужескôй школѣ въ Кутахъ, зъ рôчною платнею 500 зр. и додатками.

— **Лѣкарями войсковыми** именованѝ: дръ Иванъ Косъ лѣкаремъ полковымъ I клясы и дръ Андрій Бурачиньскій лѣкаремъ полковымъ II клясы.

— **До золочѣвскои Рады повѣтовои** выбранѝ зъ куріи громадъ сельскихъ: сов. Рожанковскій, о. Карпо Винтонякъ, о. И. Богачевскій, п. К. Обертиньскій, п. Б. Августиновичь, п. Мазаракій и селяне: И. Босакъ, И. Береза, В. Кривуцкій. Т. Наливайко, Г. Борсукевичь и Яновичь.

— **Щедрый даръ.** П. Сигурдъ Висньовскій зô Львова, оденъ зъ основателѣвъ „Гуцульскои Спôлки“ въ Коломыи, дарувавъ тôйже спôлцѣ на фондъ заложеного и удержуваного нею взôрцевого варстату для робôтъ деревляныхъ и сницерскихъ 100 зр. Честь и слава за то щедрому жертводателеви. П. Висньовскій—Полякъ, а може бы и Русины хотѣли взяти собѣ зъ него примѣръ та хочь меншими датками причинити ся до збôльшеня сего фонду?

— **Огнѣ безъ кôнця.** Въ Золотôмъ Потоцѣ выбухнувъ въ четверъ великій огонь, котрый въ короткôмъ часѣ знищивъ 48 домôвъ разомъ зъ будынками господарскими. Бôльше якъ 60 родинъ осталось безъ стрѣхи и хлѣба. Для несеня помочи нещасливымъ погорѣлцямъ завязавъ ся мѣсцевый комітетъ.

— **Въ цѣли помочи для погорѣльцѣвъ зъ Рыкова** (почта Плугôвъ) выдали о. Теофиль Петровскій, парохъ въ Рыковѣ и Григорій Ковалокъ начальникъ громады таку вôдозву: „Дня 9 н. ст. мая передъ 12 годиною въ полудне выбухъ при сильнôмъ вѣтрѣ страшный пожаръ въ громадѣ Рыкôвъ. Въ 10 хвиль цѣла пôвнôчна сторона села була въ огни, знищившôмъ до тла 42 домôвъ а 188 будынкôвъ господарскихъ зô всѣми принасами и будучими на той часъ дома звѣрятами домовыми. Надъ 300 душь 70-охъ родинъ ледво уйшли зъ житємъ, не маючи не то, въ що приодѣтись або чимъ живитись, но нема навѣть однои бульбы, бо и тая въ крытыхъ ямахъ зовсѣмъ згорѣла. Нещастє тымъ бôльше, що стратило житє двое дѣтей и що засѣвы на тутешныхъ грунтахъ ледво лише що розпочались, а де хто и якои готôвки не выратувавъ, бо господарѣ були въ поли при роботѣ. Вправдѣ выбраный радою громадскою комітетъ не мае дотеперь ще затвердженя высокихъ властей, но нещастнѝ ѣсти хотять. Недôткненѝ пожаромъ дѣлять ся послѣднымъ кусникомъ, такъ дорогимъ, якъ звычайно у насъ все на переднôвку, однакожь се швидко вычерпаесь, — длятого пôдписанѝ вôдзывають ся до всѣхъ П. Т. спôвгорожанъ, котрымъ чувство чоловѣколюбія не чуже, щобы зводили прийти зъ якъ найскоршою и можливою помочію нещаснымъ, и жертвы на руки пôдписаныхъ присылали. Особливо-жь просимо найблизше сусѣдство, щобы поспѣшили зъ присылкою хлѣба. — Теофиль Петровскій. парохъ въ Рыковѣ; — Григорій Ковалокъ, начальникъ громады.“

— **Жертва садагурскои катастрофы** професоръ дръ Штробль занепавъ въ институтѣ дра Бабеса въ Букарештѣ дуже сильно на здоровлю; не встае зъ постелѣ, стративъ апетитъ, мае горячку и терпить тяжко. Загально думають, що то ослабленє настало вôдъ запущеня єму лѣку противъ скаженины.

Язва вовча на Буковинѣ не дае людемъ спокою а облявы, якѝ тамъ вôдъ часу садагурскои кататастрофы роблять ся, безъ упину ся, не приносять майже нѣякого хôсна. Въ послѣдныхъ дняхъ появилось въ Терешенахъ зновъ цѣле стадо вовкôвъ и напало на конѣ та свинѣ, що пасли ся на поли, и въ однôй хвили загризли кôлька штукъ на мѣсци, а кôлька покалѣчили. Люде въ селѣ, довѣдавшись о нападѣ вовкôвъ, повыбѣгали

дили однѝ, а рекруты приходили, и зновъ тѝ пôйшли, а *нарокували* другѝ, а кантинярка наша була та сама, знала всѣхъ по имени, годувала й поила и цѣлый регіментъ бувъ якъ бы еи дѣти, а она то гей наша мама.

Бо-жь то й сердечна була зъ неи жѣнка, до забавы пошукати такои, а доскулювало тобѣ що, або гризъ тебе червакъ, такъ тобѣ знала *выперсвадувату* и добре слово сказати, приголубити а потѣшити, що ты миттю забувъ и спекавъ ся фрасунку.

Якъ покликали нашь регіментъ до Босны, було тобѣ лементу й плачу, якъ на судищи вѣчнôмъ. Кождый ходивъ маркотный и засумованый, моливъ ся а плакавъ, бо не знавъ, чи верне, чи може де тамъ на кôнци свѣта не прийде єму зажмурити очи. Але якъ Зоська сказала, що пôйде зъ нами, якъ стала воркотѣти а смѣяти ся зъ насъ всѣхъ, то и нѣяково намъ було и потѣха въ цѣлый регіментъ завитала. Панъ оберштъ не хотѣвъ позволити Зосьцѣ ѣхати зъ войскомъ, персвадувавъ и вôдраджувавъ, що дорога далека, що то таки правдива вôйна, де кулѣ лѣтають на правду, не якъ на *мансбрахъ*; але Зоська, якъ наперла ся йти зъ нами, такъ не було й рады... пôйшла.

Всѣляко водило ся въ тôмъ дикôмъ краю, неразъ голодно и холодно, але и весело. Вечерами не вôльно було нѣкому выходити зъ табору, то всѣ сидѣли въ кантинѣ у Зоськи, спѣвали, оповѣдали за дôмъ, смѣяли ся и плакали. И було намъ зъ нею добре, що и въ батькôвъ рôдныхъ не було бы лѣпше.

Сидѣли мы вже якій рôкъ у тôй Боснѣ и говорено, що необавки вернемо домôвъ, то въ цѣлôмъ таборѣ була радôсть, бо-жь то и банно и маркотно прецѣнь за своими, але тамъ въ горѣ було записано, що не всѣмъ стелить ся дорога домôвъ...

Нашъ панъ оберштъ дôставъ наказъ, щобы получити ся зъ другими полками, котрѝ стали въ мѣсточку, що зове ся Тузля.

Вôдъ нашого табору до Тузлѣ не було бôльше, якъ доброго пôвъ дня дороги.

Зô веходомъ сонця, обережно и тихцемъ вымашерували мы *сакумнакъ* и пôйшли промѣжь горы, а дикѝ скалы и лѣсы.

Ишли мы такъ вже зо три годинѣ. Босняка не було видко нѣгде хочь бы на лѣкъ, то й пристанули на хвильку, щобы вôдпочити. Зоська крутила ся весела, балакала, и посмѣхала ся зъ тыхъ, що зôтхали а нишкомъ поплакували за домомъ и родиною.

Ледво мы посѣдали на землю и повыймали зъ *броцакôвъ* хлѣбъ, якъ ту наразъ зô скалъ блысне и гукне, якъ вôзьмуть кулѣ свистати, и скочуватись камѣнє, повставъ галасъ и переполохъ, крикъ и гармидеръ. Коменда свое, мы свое, нѣколи й зôбратись и порядно зробити „Vergatterung“.

А ту зъ горы разъ вразъ пражуть гôрняки; кôлькохъ нашихъ повалило ся, мы беремо ся стрѣляти зъ долу, панъ капітанъ бѣгають, кричать и кличуть, а ту не видко, де станути и куды стрѣляти.

Коло мене впавъ рекрутъ, крикнувъ ино „Исусе Христе!“ и вже не живъ. Зоська, що була недалеко, поскочила до бѣдолахи, хотѣла его пôдтримати, чи яке лихо, въ тôмъ поцѣлєна въ груди, паде скервавлена на землю. Лють мене пôрвала, якъ не гукну на своихъ, якъ вôзьмемо зъ заду дерти ся на скалу, якъ налетимо несподѣвано на гôрнякôвъ, якъ вôзьмемъ ихъ въ два огнѣ, такъ миттю повтѣкала кудись собачня и небавки всьо притихло. Той *ментель* (вôнъ показавъ гордо на груди) за то менѣ дали. Впало нашихъ щось пятьнацять, пораненѝ стогнали жалôсно, однѝ догасали, другѝ бороли ся зô смертью.

Коло Зоськи тискъ, що анѣ дôпхатись, всѣ офіцеры и „Regimentsartz“, жовнѣры довокола наслухували втираючи вôдъ часу до часу рукавами слезы. Жила ще и стогнала страшно.

Взяли мы еи и другихъ калѣкъ на ношѣ и машерували поволи далѣ въ смутку и жалю.

Доволѣкли ся до Тузлѣ.

Зоську й пораненыхъ забрали у шпиталь. Самъ панъ „Regimentsarzt“ ходивъ до неи, хухали на неи и доглядали, гейбы графянку яку, а то що разъ гôрше и гôрше, рана запалила ся страшно и не було для небоги ратунку. Вмирати прийшло ся бѣднôй, далеко вôдъ свѣта и своихъ.

До смерти высповѣдала ся передъ священикомъ и казала попросити до себе самого пана оберштa. Пôйшовъ до небоги панъ оберштъ и сидѣвъ коло неи, зъ якій *квадрансъ*, а якъ выходивъ зô шпиталю, то я видѣвъ на власнѝ

заразъ зъ друками та всѣлякою можливою зброєю на пасовиско, але вовки побачивши людей поутѣкали до лѣса. И зъ Качики доносять, що тамъ появились вовки въ тамошнôмъ лѣсѣ.

— **Сінґалезы и Тамілѣ** у Львовѣ. Хто бы зъ насъ не хотѣвъ бути на островѣ Цейлонѣ, зъ вôдки, якъ доказують навѣть учені, мавъ розôйти ся рôдъ людскій, а зъ вôдки нинѣ привозять до насъ каву? Але до Цейльону далеко, бо вôнъ лежить ажь на Индійскôмъ мори; колижь не можна ажь на той островъ поѣхати, то чому не скористати зъ нагоды, яку дає теперь у Львовѣ каравана Сінґалезôвъ и Тамілôвъ, котру разомъ зъ ихъ домашными звѣрятами, слонемъ и зебу, привѣвъ до насъ п. Кароль Гаґенбекъ зъ Гамбурґа и примѣстивъ при ул. Зиґмунтôвскôй ч. 1? А цѣкава то рѣчь та каравана; єсть на що подивити ся. Цѣла каравана складає ся зъ около 40 особъ, мужчинъ, жѣнокъ и дѣтей, поубираныхъ фантастично въ свои строѣ народни; лишь дѣти бѣгають голî або тулять ся до своихъ матерей. Суть то люде мимо своєи вôдмѣнной расы и брунатнои барвы тѣла зъ лиця хороши и приятни особливо жѣнки, котрымъ въ ихъ примітивныхъ строяхъ навѣть досыть до лиця; жѣнки носять рôдъ спôдници зъ кусня якоись матеріи, котру кôлька разôвъ обвивають доокола долѣшнои части тѣла, а груди такожь трохи прикрывають, мужчины носять рôдъ запаски званои „саронъ". Всѣ разомъ зъ своими звѣрятами представляють они досыть вѣрный образъ житя на Цейлонѣ. Они продукують ся всѣлякими своими звычаями та обычаями, особливо характеристичными танцями при музицѣ решѣтокъ и бляхъ въ котрî бють до такту. Дуже цѣкавый єсть ихъ военный танець чортôвскій, котрымъ они проганяють чорта. Сінґалезы суть буддайскои вѣры, котру заведено у нихъ на якихъ 300 лѣтъ передъ Христомъ, они говорять по своему, але умѣють вже трохи и европейскими языками говорити.

— **Змѣна власности**. Село Синява, пов. сянôцкого, власнôсть трехъ рускихъ священикôвъ; Ант. Лаврôвского, Николая Иванôвского и Ем. Константиновича перейшло на власнôсть п. Осташевского зъ Вадова.

— **Мавританьскій антісемітизмъ**. Въ Танґерѣ пôдглянули жида, що цѣлувавъ мавританьску дѣвчину и привели ихъ обоє передъ судію, а той засудивъ ихъ на смерть. Кôлькохъ Маврôвъ стяли жида, а жидамъ зновъ наказали стяти голову дѣвчинѣ. Жиды не хотѣли. Мавританьскі посѣпаки убили дѣвчину, а вôдтакъ приневолили жидôвъ силою розчетвертувати єи тѣло. Вконци тѣла обоихъ провинникôвъ спалено.

— **Страшне убійство**. Въ мѣстѣ Мангаймѣ въ Нѣмеччинѣ спалила сими днями якась жѣнка живцемъ своє новонароджене дитя. Жѣнка та, котрои чоловѣкъ сидить теперь въ кріміналѣ заразъ по породѣ розпалила въ печи и коли вже добре нагорѣло кинула въ него дитину и вийшла зъ хаты. Жѣнки, що мешкали въ тôмъ самôмъ домѣ, почули плачь дитины, а коли вôдтакъ рознѣсъ ся по цѣлôмъ домѣ страшный смрôдъ, дали знати до поліціи. Поліція прийшла, отворила дверѣ и застала въ печи лишь вуголь зъ дитины. Звѣрску матѣръ арештовано.

очи, — слезы потекли єму зъ очей якъ горохъ.

Померла бѣдолашна. Лементу и плачу було въ цѣлôмъ таборѣ, якъ бы кождому вмерла рôдна мама.

Но що було небозѣ йти по смерть десь на конець свѣта?

Другого дня рано стояло въ *бефелю*, що Зоська кантиниярка записала передъ смертевъ на нашъ реґіментъ вôсѣмдесять золотыхъ, та що на похоронъ має *вырокувати* цѣлый реґіментъ въ парадѣ.

Такъ и стало ся. Мала бѣдачка похоронъ, якъ бы самъ панъ ґенералъ або оберштъ померъ. Музика грала жалôбнои, за нею йшовъ нашъ караванъ, за нимъ панъ оберштъ, капітанъ, офіциры, а потомъ цѣлый „Manszaft" въ парадѣ и зъ бубнами.

Лягла небога въ гробѣ, а на могилѣ станувъ хрестъ дубовый а на нѣмъ написано:

†

Ту спочиває
ЗОСЬКА
кантиниярка * * * реґіменту.

...Такъ, такъ, теперь спить наша Зоська наша добра мати, най ѣй царство небесне.. . — кôнчивъ капраль Дубина, а голосъ єму дрожавъ якось и щось нѣбы слеза въ замашистыхъ сховала ся вусахъ....

Зъ польского переклавъ
М. Сава.

Господарство, промыслъ и торговля.

Комахи поживою для дробу и безрогъ.

Вже зъ давенъ давна добачено то зъявище въ природѣ, що въ деякихъ рокахъ появляє ся множество всѣлякихъ комахъ такъ, що они иногдѣ своими великими масами ажь людей лякають. Звѣстна загально рѣчь, що нашъ хрущъ маєвый выступає, що чотири роки въ такъ великôй масѣ, що объѣдає зовсѣмъ дерева зъ листя и робить тымъ велику шкоду. Що до самого хруща маєвого то рѣчь се легка до поясненя; хрущъ той потребує чотири роки часу, щобы зъ такъ званого борозняка переродити ся въ хруща, отже и що чотири роки буває звычайно найбôльше хрущѣвъ.

Инакше маєсь дѣло зъ иншими комахами якъ н. пр. такъ звана „одноднѣвка" котра що року появляєсь лѣтомъ понадъ водами. Суть роки, въ котрыхъ та одноднѣвка выступає такъ великими масами, у насъ особливо понадъ охабами днѣстровыми и що коло Галича и Маріямполя и понадъ Серетомъ особливо коло Улашковець и взагалѣ всюды де суть ставы и рѣки. Зроблено то спостереженє, що ся комаха якъ богато иншихъ появляєсь въ великôй масѣ тогды, коли лѣто єсть горяче а анґлійскій природознавець Свайтонъ старавъ ся навѣть доказати, що то появлюванє ся комахъ въ великôй масѣ стоить въ звязи зъ якимись другими зъявищами въ природѣ а именно зъ пятнами на сонци; вôнъ каже, що въ тыхъ рокахъ якъ н. пр. 1843, 1855, 1876, 1888, коли на сонци було найменше пятенъ появляло ся на земли дуже богато комахъ и страшно нищили плоды.

Але практичного господаря мало обходить причина длячого иногдѣ появляєсь богато шкôдниковъ а головно значить у него фактъ, що такъ єсть, и рада якъ забезпечитись вôдъ тыхъ шкôдникôвъ або ще и выкористати ихъ въ свою користь. Отъ сю справу хочемо и мы тутъ порушити выходячи зъ той засады, що чоловѣкъ повиненъ все навѣть и то, що для него шкôдливе въ природѣ, выкористати въ свôй хосенъ и зробити собѣ пожиточнымъ. Теперь настала якъ разъ пора, коли на молодôмъ галузю деревъ, що ледви що покрылося свѣжимъ листемъ та пахучимъ цвѣтомъ ажь кишить вôдъ хрущѣвъ маєвыхъ, одныхъ зъ найбôльшихъ шкôдникôвъ въ господарствѣ, котрî не только самî безпосередно роблять шкоду на деревахъ, але ще бôльше черезъ свои личинки т. зв. борозняки, що черезъ чотири роки пôдгризають корѣнцѣ всѣлякихъ пожиточныхъ ростинъ. Тыхъ шкôдникôвъ треба нищити всѣлякими способами а коли можна то й треба ихъ выкористувати въ господарствѣ.

Звѣстно загально, що дрôбъ любить загально всѣлякî комахи и пильно за ними шукає. Найлѣпше можемо то бачити, коли молодî курята по домахъ на селѣ, де єсть звычайно богато мухъ, выскопять ся на вôкно и тамъ одну муху за другою ловлять на шибахъ такъ пристрасно, що иногдѣ ажь здає ся, що дзюбомъ готовî ще нибу розбити. Старî куры люблять ѣсти грущеалѣ, они ихъ лишь роздзюбують и выѣдають мякшу часть, бо тверда для нихъ не здобна на поживу. Пажерливî качки кидають ся зъ пристрастію на хрущѣвъ и полыкають ихъ цѣлыхъ хочь не зовсѣмъ ихъ травлять. Сей фактъ, що дрôбъ досыть любить хрущѣ, выкористано вже давно въ краяхъ, де єсть поступове господарство. Звѣстно прецѣ, якъ на переднôвку тяжко за зерно и дробу тогды якъ разъ буває найбôльше и вôнъ, коли добре годованый, поплачує. Дальше запримѣчено, що и безроги радо ѣдять хрущѣ и добре вôдъ нихъ тучать ся, особливо, коли имъ тî хрущѣ вôдповѣдно приладити. Въ декотрыхъ сторонахъ Нѣмеччины обтрясають отже въ маю дуже пильно дерева зъ хрущѣвъ всюды, де лишь дасть ся, збирають въ мѣшки чи коновки и приносять до дому. Тутъ жде вже на нихъ пôдъ рукою кипятокъ. Хрущѣ сыплють ся тогды въ яку бочѣвку и заразъ парять ся кипяткомъ, щобы ихъ тымъ способомъ коли не зовсѣмъ убити, то бодай такъ ослабити, щобы они не могли лазити. По якôмсь часѣ зливає ся вода зъ хрущѣвъ и ихъ кидає ся вôдтакъ въ добре напалену пѣчь, найлѣпше на нôчь, щобы тамъ засушили ся. Добре засушенî хрущѣ товчуть ся вôдтакъ въ ступѣ на муку, котра перемѣшана зъ ґрисомъ або мукою на густе тѣсто, дає добру поживу для дробу, або зъ помыями и другими вôдпадками зъ кухнѣ та зъ сѣченою кропивою, заступає омасту для свиней и добре ихъ тучить.

Въ декотрыхъ краяхъ, а такъ само, якъ вже сказано повысше, и у насъ, появляєсь въ липню або зъ початкомъ серпня понадъ водами бѣлява комаха звана одноднѣвка. Она лѣтає особливо пôдъ вечеръ и вечеромъ до пôзнои ночи понадъ воду такъ великими роями, що творить густî хмары и неразъ ажь конѣ вôдъ неи полошать ся. Такî величезнî роѣ одноднѣвки бачили мы въ 1873 р. надъ водами коло Комарна а въ 1874 р. надъ Серетомъ пôдъ Сосулѣвкою коло Улашковець. Одноднѣвка (такъ звана длятого, що жиє дуже коротко, день, два а найдовше кôлька днѣвъ), лѣтає такъ роями три або чотири днѣ а вôдтакъ гине и грубою верствою устелює собою береги водъ. Дуже великими масами появляєсь она особливо въ Краинѣ надъ рѣкою Ляцъ. Тамъ отже ловлять єи умысно на годоване дробу. Скоро лишь нôчь западе, запалюють тамъ здовжь берегôвъ огнѣ, розстелюють плахты и ловлять на нихъ тî комахи, котрî побачивши свѣтло, летять до него, обсмалюють собѣ крыла и спадають на плахты. То само роблять и коло Осѣка надъ рѣкою Лабою. Такъ призбиранымъ матеріяломъ годують дрôбъ або продають єго за добрî грошѣ.

Торгъ збôжемъ.

16 мая	Львôвъ	Терно-пôль	Пôдволо-чиска	Ярославъ
Пшениця	9 25 10 50	8 50 10·—	8.15 10.10	9.25 10.50
Жито	6.80—7.50	6.65—7.10	6.60—7.25	7.——7.60
Ячмѣнь	5.75—6.60	5 25—7.—	5.50—6.30	5.75—7.25
Овесъ	7.25—8.—	7.——7.50	6.85—7.50	7.50—8.25
Горохъ	—.——.—	6.— 10.—	6.— 10.50	6.30—9.75
Выка	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Рѣпакъ	12 5013 50	12.5013 25	12.2513.30	13.—14.—
Хмель	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Конюшина чер.	42.—52.—	41.—48.—	41.—47.—	42.—52.—
Конюшина бѣла	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Оковита	15.—15.50	—.——.—	—.——.—	—.——.—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель вôдъ —·— до —·— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ вôдъ 15·— до 15·50 зл.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 16 мая. Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера баварску депутацію войскову на авдієнціи. Япаньске посольство дôстало вѣсть, що станъ здоровля царевича єсть зовсѣмъ добрый; горячки анѣ слѣду.

Атины 16 мая. Правительство выслало войско на Корфу и приказало строго укарати виновникôвъ.

Берлинъ 16 мая. Коли цѣсарь Вільгельмъ ѣхавъ россійскою трôйкою зъ Почдаму до мѣста, сполошились конѣ, вдарили возомъ въ дерево и зломили дишель, але цѣсареви не сталось ничого. Цѣсарь поѣхавъ иншимъ возомъ дальше.

Лондонъ 16 мая. Въ палатѣ послôвъ заявивъ Вормсъ, що правительство анґлійске поробило въ Атинахъ представленя въ справѣ жидôвъ а адміралъ середземно-морскои фльоты дôставъ приказъ выслати до Корфу кораблѣ военнî и разомъ зъ консулемъ дати помôчь анґлійскимъ жидамъ.

Букарештъ 16 мая. Палата закôнчила веріфікацію выборôвъ и выбрала правительственного кандидата полковника Роснована президентомъ. Палата вôдрочила ся ажь до 7 (19) мая. Иванъ Брацияно лежить смертельно недужій.

Парижъ 16 мая. Президентъ Карно выславъ по причинѣ атентату на царевича телеґраму до царя.

Берно (на Моравѣ) 16 мая. Зъ бôльшои поселости выбрано нѣмецкого лїберала Кляйна одноголосно посломъ до Рады державнои.

Вôдвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимае **Контора Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае:

Знаменитій средства до консервованя зубôвъ и яселъ и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

Порошокъ до зубôвъ салициловый и зъ руты надае зубамъ снѣжну бѣлость и не ушкоджуючи цѣлкомъ пклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостію.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

Іоанъ Дашекъ,

слюсарь робôтъ штучныхъ и будовляныхъ

у Львовѣ улиця Коперника ч. 52

Принимае такъ въ мѣсци якъ и на провинціи всякі замовленя въ составъ того заводу входячі, т. е. всякі роботы слюсарскі, окутя вôконъ и дверей, сторы сталевî и т. п.

Специялістъ робôтъ штучныхъ, именно: бальконôвъ, ґалерій, балюстрадъ, крокстинъ, слупôвъ, або постументôвъ пôдъ фіґуры и до украшеня сальонôвъ и т. п., якъ тоже частей складовыхъ до кухонь кафлевыхъ.

Михаилъ Павлишакъ

у Львовѣ, улиця Скарбкôвска, ч. 43,

поручае Всеч. Публицѣ свою ново-отворену

РОБÔТНЮ СТОЛЯРСКУ

въ котрôй выконуе ся всякі роботы въ составъ столярства входячі, зъ сухого и доборового матеріялу, такъ будовляні якъ и меблеві, якъ тоже всякі репарации.

Вильгельмъ Нетроуфаль,

у Львовѣ, улиця Ягайлоньска ч. 16,

выконуе всякого рода

предметы металеві, выдавлені, точені, округлі и подовговаті,

а именно:

для бронзовничихъ, серебряныхъ и золотыхъ якъ тоже для мѣдяныхъ, зелѣзныхъ и нюренберґскихъ всякого рода и рôжныхъ металѣвъ въ пожаданôй величинѣ и образци выробôвъ.

Квизды: „Плынъ гôстцевый“

домове средство усмиряюче бôль.

Цѣна фляшки 1 злр. а. в.

Квизды *Кропль зубні „Альвеолярь“.* 1 фляшочка 50 кр

Квизды *„Плынъ на волося“.* 1 фляшочка 50 кр.

Квизды *Плястеръ на ôдгнетки.* 1 коробочка по 35, 70 кр.

Квизды *Плынъ на ôдгнетки и бородавки.* 1 фляшочка 35 к.

Квизды *„Franzbrantwein.“* — 1 фляшка 85 кр.

Квизды *Сокъ деревъ шпильковыхъ.* 1 фляшочка 35 кр.

Квизды *„Вода до полоканя губъ „Альвеолярь“.* 1 фляшочка 40 кр.

Квизды *Зубна паста „Альвеолярь“.* 1 порцелянова пушка 70 кр.

Квизды *Цыбулева помада* — 1 пушка 80 кр.

Правдиві лишь зъ сею охоронною маркою можна дôстати въ всякихъ аптикахъ Австро-Угоръ.

Щоденна высылка почтою сповняе ся через головный складъ

Kreisapotheke Korneuburg bei Wien

des FRANZ JOH. KWIZDA.

ЗАКЛАДЪ

ДИЕТИЧНО-ГИҐІЕНІЧНЫЙ

ЛЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО

у Львовѣ,

Канторъ при улици Валовôй ч. 14.

поручае **французскій курацiйный**

COGNAC

по **3** зр. а. в. фляшка.

MALAGA

въ ориґінальныхъ фляшкахъ $^{3}|_{4}$ літров. по 2 зр. 60 кр.

Замовленя на провинцію залагоджують ся вôдворотною почтою.

ЗАВÔЗВАНЬЕ!

Въ протягу 24 годинъ

можна зъ всякою запорукою вы губити всякій родъ **щурôвъ, мышей домовыхъ и пôльныхъ, швабôвъ, каракончôвъ, блощиць** и т. д. якъ и всякій родъ **домовыхъ и пôльныхъ насѣкомыхъ шкôдливыхъ** за помочею найновѣшихъ вынайденыхъ ц. к. прив. препаратôвъ.

Высылае ся за послѣплатою або за готôвку платну у Вѣдни.

Правдиві можна лишень получити въ

Хем. Ляборатоpiи у Вѣдни

III Bezk. Boerhavegasse Nr. 7

де выробляють ся всякі выробы хемичні и на всякі рецепты выдають ся лѣкарства.

Купуемо

переношену одѣжь мужеску

по найвысшихъ цѣнахъ

и ожидаемо посылокъ пôдъ адресомъ:

Експортъ суконъ

пôдъ „Опавою“

Troppau, österr. Schlesien.

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧІ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

По причинѣ контрактового зобовязаня выѣхати до Одессы

тутъ лишь короткій часъ!

Жиґмонтовска улиця Ч 1.

противъ Єзуицкого городу

КАРОЛЯ ГАҐЕНБЕКА

антропольоґічно-зоольоґічна

ВЫСТАВА

КАРАВАНЫ

Синґалезôвъ и Томілôвъ

мешканьцѣвъ острова Цейлонъ

зъ ихъ 4 величезными слонями и 7 зебами до ѣзды и потягу.

Отверта вôдъ годины $2^1/_2$ до 8 вечеромъ.

Представленя о годинѣ 3, $4^1/_2$, 6 и 7 по полудни.

Вступъ: I мѣсце 80 кр.; дѣти до 12-ти лѣтъ 30 кр. — II. мѣсце 30 кр; дѣти и войскові до фельдфебля 20 кр.

(Львôвъ, „Імпресса“).

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жолкôвска, побôчь рампы

поручае:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіосъ и параличахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротворъ, 13 марта 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичъ, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апопьлексію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официялиста приватный и зôставати зъ моею родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, які менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону“**, препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровя Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣемъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.